Lausunto valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistamisesta (energiajärjestelmät)

Maakuntahallitus 23.11.2026
290/03.06.03/2026

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat alueidenkäyttölain mukainen valtakunnallinen alueidenkäytön ohjausväline. Niiden tarkoituksena on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien alueidenkäyttökysymysten huomioon ottaminen alueidenkäytön suunnittelussa sekä valtion viranomaisten toiminnassa. Voimassa olevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet hyväksyttiin vuonna 2017. Energiajärjestelmä on muuttunut merkittävästi yhteiskunnan sähköistyessä, uusiutuvan energiantuotannon lisääntyessä, sähkön kysynnän kasvaessa sekä energian varastoinnin ja muiden joustoratkaisujen merkityksen korostuessa.

Hallitus linjasi kevään 2026 kehysriihessä, että Suomen energiaverkoston toimivuutta vahvistetaan lisäämällä kansallisen säätövoiman käyttöönottoa tukevat velvoitteet valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin. Tarkistuksen valmistelu perustuu tähän linjaukseen. Tarkistuksen valmistelun yhteydessä on laadittu viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (200/2005) mukainen ympäristöselostus.

Tarkistuksen tavoitteena on vahvistaa energiajärjestelmän toimintavarmuuden huomioon ottamista osana alueidenkäytön suunnittelua. Ehdotetun tavoitteen tarkoituksena on varmistaa, että energiajärjestelmän toimintavarmuuden kannalta merkittävät tarpeet tunnistetaan riittävän aikaisessa vaiheessa osana alueidenkäytön suunnittelua ja että niiden yhteensovittaminen muiden valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa voidaan tehdä suunnittelun alkuvaiheissa. Tavoitteena on lisäksi varmistaa, että energiajärjestelmän toimintavarmuuden kannalta valtakunnallisesti merkittävien energian varastointi-, säätövoima- ja muiden joustoratkaisujen sekä niiden edellyttämien energia- ja siirtoverkkojen toteuttamisedellytykset voidaan ottaa huomioon alueidenkäytön suunnittelussa.

Nyt lausunnoilla ovat tuotoksina syntyneet luonnos VAT tarkistusehdotuksesta sekä sitä koskeva ympäristöselostus (SOVA).

Maakuntajohtajan päätösehdotus
Maakuntahallitus päättää antaa ympäristöministeriölle liitteen mukaisen lausunnon.

Päätös

Lisätietoja Pasi Pitkänen, suunnittelujohtaja
etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi, puh. 0400 832 572